

розробляються багато програм та методик з надання допомоги, яка має на меті покращити їхнє життя та майбутню соціалізацію в соціумі [3].

Отже, з вище сказаного можна зробити висновок що процес соціалізації є невід'ємним для кожної людини, яка хоче нормально існувати і взаємодіяти в соціумі, але перешкодою для цього процесу може стати таке явище як війна, що радикально змінює процес і людину та все, що її оточує – це соціальне і природне середовище, яке перешкоджає людині соціалізуватися в нових умовах. Саме це відображається на психічній і фізіологічній складовій завдяки якій людина не може пристосуватися до інших людей, та існувати і розвиватися в суспільстві.

Саме тому вона потребує соціальної і психологічної допомоги збоку волонтерів, соціальних працівників і педагогів, та психологів які допоможуть соціалізуватися в суспільстві після повернення із зони бойових дій.

Список використаних джерел:

1. Бердяев Н. А. О назначении человека // Н. А. Бердяев. – Париж:1931. – 109 с.
2. Мудрик А. В. Социальная педагогіка: Учеб. Для студ. пед. вузов / Под ред. В. А. Сластенина / А. В. Мудрик // 2-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 192 с.
3. Несмелое В. И. Наука о человеке / В. И. Несмелое. – СПб., 2000. – 218 с.
4. Сейко Н. А. Соціальна педагогіка: Курс лекцій / Н. А. Сейко. – Ж: Житомир. держ. пед. ун-тет, 2002. – 260 с.

Пухно А.М.

студентка,

*ВКНЗ СОР «Лебединське педагогічне училище
імені А.С. Макаренка»*

СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ ЯК МОДЕРАТОР МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасних умовах процесу формування конкурентноздатної особистості, який починається практично з молодшого шкільного віку, роль соціального педагога у налагодженні міжособистісних стосунків набуває особливої актуальності. У світлі цього рольовий репертуар соціального педагога розширюється. Таким чином спеціаліст стає модератором міжособистісної комунікації молодших школярів.

Оскільки всі потенціали дитини формуються у сім'ї, то у школу вона приходить із сформованими поняттями «симпатії» та «антипатії», і у результаті у початковій школі дитина набуває певних контурів дорослої людини. Тому цей час є найважливішим для формування задатків закладених у дитині. Ось чому важливою особою на етапі молодшого шкільного віку залишається сучасний учитель і соціальний педагог, які мають бути обізнані ними із досягненнями не тільки загальної, вікової, педагогічної психології, а й з основами психофізіології та її розділами, – віковою психофізіологією, нейропсихологією.

Проблемі посередництва у соціальній роботі присвячено наукові доробки ряду вітчизняних науковців, зокрема Л. Артюшкіної, Л. Закревської, І. Зверєвої, А. Капська, Н. Красової, Г. Лактіонова, І. Миговича. Проте, проблема модерації у соціальній роботі не є достатньо вивченою.

Зважаючи на те, що поняття «посередник» і «модератор» є близькими за своїм значенням соціального педагога, вважаємо за доцільне розкрити їх сутність. Так, модератор – це особа, уповноважена модерувати, професійний посередник, методичний помічник, який організує процес комунікації під час обговорення і вирішення задач (проблем) у групі, допомагаючи при цьому учасникам досягати необхідного результату [1].

Беззаперечним є факт, що завдяки спілкуванню молодші школярі пізнають світ, власну духовність, підтримують психологічний зв'язок з однолітками та дорослими. Дефіцит спілкування та дружніх відносин викликає ускладнення і, навіть, напруженість, конфлікти між дітьми, а також розвиток психологічних захворювань. У спілкуванні дуже важливою є необхідність зрозуміти, що кожна людина – найбільша цінність суспільства. А тому слід поважати кожного, з ким спілкуєшся. Спілкування – одна з найважливіших сфер духовної сторони життєдіяльності людини. Володіння навичками комунікацій є запорукою гарних стосунків у будь-якому колективі. Це допомагає уникнути конфліктів та піднімає рівень якості навчально-виховного процесу у школі. Тому вчителю та соціальному педагогу дуже важливо якомога раніше починати допомагати школярам вчитись будувати комунікативні зв'язки. Таким чином, міжособистісні стосунки можна розглядати як фактор психологічного «клімату групи» [1].

Здатність ефективно налагоджувати міжособистісні стосунки дитини молодшого шкільного віку є показником її соціалізованості. Провідним критерієм соціалізованості є сформованість у дитини ціннісних орієнтацій. До яких належать: наявність цілісної картини світу, відносно сформованої «Я-концепції» та ціннісних уявлень [2, с. 56].

Зазначимо, що головним завданням соціального педагога у процесі соціалізації дитини молодшого шкільного віку є його конструктивне

спрямування у напрямі налагодження системи міжособистісних стосунків. Тобто інакше кажучи, модерація процесу комунікації дитини з оточуючим соціальним середовищем.

За допомогою модерації, активно використовуючи індивідуальний досвід учнів, робиться спроба розв'язати певні проблеми класу, вчителя, батьків та організувати процес підвищення комунікативної компетентності молодших школярів. Одними з головних завдань модерації є аналіз, осмислення, засвоєння досвіду, його теоретичне неформальне перенесення та розвиток у новій ситуації [4, с. 26].

Слід наголосити, що найважливіша функція соціального педагога як модератора міжособистісних стосунків – бути посередником між учнями, вчителями, батьками. Його головне завдання – «наводити мости», встановлювати зв'язки. Соціальному педагогу як модератору міжособистісних стосунків молодших школярів необхідно розвивати такі якості, як наявність інтуїції, вміння провести бесіду чи дискусію, гнучкість, дипломатичність. Соціальний педагог заздалегідь готує сценарій обговорення проблеми, щоб сфокусувати дискусію навколо актуальних питань.

Діяльність соціального педагога-модератора характеризується наступними особливостями:

- оцінювання висловлювань учасників міжособистісних стосунків, стилю їхньої поведінки;
- постановка запитань, а не проведення дискусій;
- здатність усвідомлювати свої переваги і слабкості, брати на себе відповідальність, допомагати учасникам реагувати, усвідомлюючи власну відповідальність [3, с. 16].

У результаті застосування соціальним педагогом технік модерації, морально-психологічний клімат і взаємодія в ньому школярів, породжують нові види розвиваючих відносин, таких як:

- відповідальність: соціальний педагог допомагає виробити у колективі вимогливе ставлення учнів один до одного;
- колективізм: соціальний педагог допомагає виробити постійну турботу дітей про успіхи колективу;
- згуртованість: соціальний педагог сприяє єдності дій учнів у сумісній діяльності;
- контактність: соціальний педагог звертає увагу на емоційно сприятливі і дружні, довірливі взаємовідносини членів колективу, забезпечує спокійну і дружню атмосферу, сприятливий клімат, звертає увагу на відносини, які народжує дружба, адже дружба є однією із головних особливостей дітей [2, с. 35].

Таким чином, сприятливий психологічний клімат в колективі та ефективність комунікації молодших школярів напряму залежать від

здатності соціального педагога виконувати функцію модератора міжособистісних стосунків дітей.

Список використаних джерел:

1. Андрєєва. Г. Соціальна психологія. Глава 6. / Г.М. Андрєєва. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.myword.ru
2. Артющкіна Л. Соціальний педагог школи: теорія і практика роботи / Л. М. Артющкіна. – Суми : Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. – 124 с.
3. Закревська Л. Перші кроки соц. педагога у школі. На допомогу соц. педагогу – початківцю / Л. М. Закревська. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2005. – 52 с.
4. Краснова Н. П. Технології роботи соціального педагога в загальноосвітній школі / Н. П. Краснова // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2010. – № 4. – С. 23–36.